

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese in tóta domineca,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretinlu pentru Osteungari'a: pre anu
6 fi. pre 1/2 de anu 3 fi. pre unu tri-
luniu 1 fi. 50 cr.; éra pentru Strai-
netate: pre anu 8 fi. pre 1/2 de anu
4 fi. pre unu trilanu 2 fi. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Tóte siodeniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redatiunea direginte a diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu ca 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacse timbrale.

TÓC'A SUNA.

Tóc'a suna éra
Pr'in lume si tiéra,
Dara ce vestesce?
Spune ea firesce
Cumcà pre la Pesce
Tirania cresce!

Tóc'a éra-si suna,
Sér'a cam pre luna,
Ticu-taculu ei bine
Díce: mòi romane
Scii, cà te-a uitatu
Legéa d'in estu statul!

Tóc'a éra-si bate
Pr'in orasie, state,
Si 'nca 'n mediu de nópte
Cam cu tainici siópte
Díce: ve feriti
De romani pistriti!

Si-apoi éra suna
Tóc'a ca nebuna,
Toco-tocu de séra,
Romaniloru éra
Li dice; voinici
Nu fiti priculici. . .!

Tóc'a éra-si suna
Cam in voia buna
Dicendu: ea vedeti
Romani cumcà-aveti
Pr'in senatu-scolariu
Fórte multi magari!

Inca-odata tocu —
Tóc'a si-bate jocu
De romani de-acei,
Carii sunt misiei,
Si de-a caroru nume
Serusina 'n lume!

Tóc'a mai pre urma
Tace nu mai suna, —
Nu Dieu cà-au taiatu-o,
Mai tóta-au caratu-o.
Fetele d'in satu
Pentru fermecatu. . .

Inainte de alegeri.*)

Contra alegatori!

Die'ta s'a disoiuatu in 16. Aprile c. n. Opo-
sitiunea si deputatii nationali si-au impli-
nitu detorint'a. — Au impedeatu legile
draconice. Au aperatu dreptulu alegatoriloru
barbatesce, cu virtute. Acum'a se face apelu la
alegatori. Se ascépta ca si ei la rondulu loru sa-si
faca detorint'a; sa cuno'sca omenii poporului;
pre acei'a sa-i candideze, pentru acei'a sa lupte
contra atacuriloru de susu si de diosu; contra
amagirei si coruptiunei. — Alegatori romani!
Dovediti, ca sunteti romani! alegeți-vi de
representanti unde e posibilu numai
si numai romani; alegeți deputatii na-
tionali. — Precoti cu crucea 'n frunte; invetiatorii
poporului! La lucru! Nu e timpu de per-
dutu. Traiesca natiunea romana! — Diosu cu
misiei si tealosii!

GAOCI DE ÓUE ROSII.

+ De unu tempu in cóce pr'in mai multe parti ale
lumei se cam sentiescu cutremuri de pamentu, si e mare,
temerea, cà in tiér'a unгурésca inca va fi sentita, si apoi
va avè sa se imburde ceva.

Deslegarea

ghiciturei ilustrate d'in nrulu 11. este:

„Mai bine adi unu ou, decâtu mane unu bou!“
Deslegari bune n'amu priimitu.

*) Acestu apelu pentru cei nationali ca — *seriosu*,
éa pentru cei deachisti si renegati ilu trecemu de siaga numai,
cà-ci dni'loru neci cà-lu voru priimi altu-feliu.

Red.

L A D E N I I.

Campanele en suna
Pre la baserici éra,
Bactii curgu, nu-e gluma,
La denii de cu séra, —
Dara nu ca dóra
Moravulu să-si arete,
Ci ca să puna céra
Si spini pre capu la fete. . .

Campanele ér suna,
Candelele se-aprindu,
Fetitiile se-aduna
La denie curendu, —
Dar' nu ca să-adoreze
Credinti'a lui Cristosu,
Ci ca să cocheteze
Cu vre-unu june frumosu. . . . .

Campanele totu suna,
Femeile grabescu
Barbatiloru să spuna
La denii că pornescu, —
Dar' nu ca să se róge
Lui Domnedieu nitiebu,
Ci ca să se 'ntalnéscă
Cu vre-unu aventurulu. . . . .

Campanele mai suna
Preotii dîcu in dat':
Preutésă séra buna
La denii m'au chiamatu,
Dar' slujb'a se finesce
Si pop'a de necasu
La birturi se opresce —
Si 'n dioa merge-a cas'. . .

S I A R U T I A.

Comedia originale

intr'unu actu,

de

Seovarda Gavriła

(Finea.)*

Scen'a a V.

M. Hei, hei, audi tu măi Craciune, sotiuulu meu, cum me furnica pr'in siele de frica, că nu vei reiesi de solgabireu; mi se scóla pèrulu in vèrfulu capulu; — să scii că in acelu casu eu me impusicu de necasu.

Craciunu: (trasare si se infiora) Ba nu, scump'a mea, nu . . . . nu . . . . ast'a să nu o faci, că mi acra anim'a de pusica, am respectu de ea, pré tare imprastie. — apoi asiè de tare tuna. in cătu am temere că spariindu-te 'ti va causă batere de anima; lasa numai dupa mine, că si ast'a e tréba mea; in casulu celu mai reu. eu me voi strapunge cu pumnalulu, asiè dara trebuc să facu pregatiri pentru tóte eventualitatile. (Se pune la mésa si incepe a scrie pe testamentu. apoi scrie o epistóla unui amicu alu seu in sensulu urmatoriu;) „Frate de cruce si patriota! nu asi voi, ca epistóla presente să 'mi fia cea d'in urma in ast'a viétia. inse te rogu ca să faci publicaminte cunoscutu, că eu in momentulu presente 'mi subscriu si testamentulu, d'in care se va potè vedè, că in casulu, candu nu asi reiesi de pretore in H. m'am sinucisu singuru, stragungendu-me cu pumnalulu, si pr'in care testamentu impun copiiiloru mei, ca cu cea mai nimerita ocaziune si totu cu acelu pumnalulu să strapunga pre rivalulu meu, care va reiesi de pretore facie de mine; éra feteloru mele li impun, ca să pregatésca un'a cununa de spini punendu-o pre momentulu acelu rivalu.“ (Epistóla se tramite in capital'a comitatului, se face publicaminte cunoscuta intre membrii comitatului, si intre candidatii pentru pretoriatul d'in H.)

*) A se vedè nrulu 14. de anulu curinte.

Scen'a a VI.

Craciunu. (se pregatesce spre comitetu;) Am sperantia scump'a mea că voi reiesi, pentru că visurile tale nici odata nu m'au insielatu; apoi fratele de cruce si patriotulu meu are mare influentia in comitetu, elu le va face tóte pentru mine.

M. Frate de cruce si patriotu in cóce si 'ncole, cale-vale, da acolo va fi tat'a, unchiu, veri, nepotii, cumnati, cumetrulu, finii, cuscirile, siogorii, badea, uic'a, cicea, baciulu, brat'a, fãrtatulu, vecinulu, mosiulu, apoi protopopulu, pop'a, dascalii, bireulu, acesti'a toti sunt ómenii nostri; apoi in cele d'in urma scii vei tu folosi pumnalulu si intorsu.

Cr. (sare cucu de bucuria;) Dreptu ai scump'a mea, reicsirea mea e sigura, alele! ce solgabirecitia o să mai fia d'in tine! siepte tieri si siepte mări . . . , apropo! ! asiè dara tu dîci, că in casulu celu mai reu să folosescu pumnalulu intorsu?

M. Da da la cele d'in urma.

Cr. (saruta pre M. si celu pucinu 1/4 de óra nu se potu desparti de olalta, stau imbratiosati, apoi pléca;) Adio scump'a mea! pa. . . ! pa. . . !

M. Cale buna si succesu bunu măi Craciune, da să nu uiti, de puiulu targului!

Cr. De ce puiulu naibei?

M. Hi . . hi . . ha . . ha . . da scii tu dóra, (bate cu unghiile in gingeile d'in ainte a gurii.)

Cr. (la o parte, — simpl'a de ea, presupune că in tóte craisleraiurile se afla dinti de vindutu;) Bine, bine, scump'a mea, adio! (se duce in capital'a comitatului, se pune in positia furiosă, intra la rivalulu seu celu mai aprigu P. intre urmatóriele amenintiari.)

Scen'a a VII.

Cr. Domnulu meu, Dta esci omu june si fore de familia, si pe lunga aceste cu sciintie si invetiatura, — te provocu seriosu să renuncii in favorea mea dela postululu de pretore in H. că la d'in contra unulu d'intre noi va fi viptim'a mortii; amu gatatu-o, adio!

Scen'a a VIII.

(Se procede la alegere; candidatii la postululu de pretore in H. inspaimantati parte de epistóla amenintietória, parte de amenintiarea verbale, toti renuncia, rogandu-se ca caus'a renunciatii să tréca in protocolulu siedintiei comitatului, — se priimesce cu parere de reu. — Craciunu remane singuru candidatulu, se alege de pretore; si dupa ce-si dà promisiunile in man'a comitelui supremu, că va conclurá d'in respoteri la olalta cu soc'a sa M. pentru reicsirea unui ablegatu deachistu in cerulu electoralu H; si dupa ce si d'in partea comitelui i se facu promisiuni de a-i pune la dispositiune sume enórme de parale spre disulu scopu, se duce a casa in fug'a calului) Hop Maria hop! ! éca că 'su Protop . . vreu să dîcu szolgabireu! am rangulu, vomu dispune cu sume de bani enórme; no acum'a dispune si tu cu mine cum voiesci, meritulu e alu teu; bine mi-ai spusu tu de a casa, că pumnalulu intorsu si ómenii nostri si-au avutu efectulu seu; firesce că a trebuitu să platescu mai antaiu la fia-care câte o pareche (vinu si borszéki;) apoi câte unu albusiu de ou, ca să aiba tonu aspru, — da să fii auditu cumu esiea d'in gur'a fiesce-caru'a câte 10 „Craciuni“ odata, nu credu să nu fii crepatu cerimea salei comitatului.

Scen'a a IX.

Craciunu, M. T. Siarut'a, si copiii, se apuca unulu pre altulu de mani, se saruta, se imbracésieza, incepu cu totii a sarí ca tiapii de bucuria, intorcendu-se pe dupa mésa. se spargu mai multe taiere si pocale, fingeie, se imburda mesuti'a cu toalet'a, in urma se restórna léganulu cu copilulu celu micu; apoi incepu cu totii a se spariá si a desperá de spaima, dóm'n'a M. striga in típete, se vaieta pentru copilu, injura pre Craciunu cu domnia-i cu totu; — se aduna vecinii, nu 'si potu imaginá că ce este la casa: bucuria séu intristare? — trece, faim'a se latiesce in intregulu comitatu, că Craciunu a nebunitu. . . .

Scen'a a X.

Siaruti'a: (la o parte) Nu v'ati poci ómeni nebuni, ce se mai petrece la cas'a ast'a! eu me ducu in catro mi vedu ochii, sà nu fiu martore la atâte scene ridicule (apoi intra éra in casa:) Dómna! sarutu man'a, nesce crestini cauta pre Domnulu, bata-i in capu, apoi totu per Dómna me titulara.

M. La draci! sà vina in laintru, cà Craciunu nu-e a casa (crestinii intra, dintre cari unulu mai betranu:) nepóta M. am avè o tréba cu nepotulu Craciunu, inse vedemu cà nu-e a casa (se ducu éra).

M. (singura) Ia naib'a, totu asiè voiu sà patiescu eu cu prostii acesti'a, ei nu voru sà pricépa cà acum'a sum dómna. . . (incepu a plange.)

Craciunu (vine a casa:) Da pre tine scump'a mea M. ce te-a aflatu de plangi acum'a candu aru fi sà totu ridi?

M. Da spuna-ti numai Siaruti'a, apoi vei sci necasulu meu (plange in hohote;) in fine totu acel'a va fi rezultatulu, cà eu me impusicu de necasulu ce continuu me intempina (totu mai tare plange, tievlesce, striga, si incepe a se cantá ca dupa mortu, se aude pe strada, se aduna de nou vecinii, consangeni, amicii, incep' a o consolá:) taci tu draga, nu plange cà tóte se voru întórce spre bine.

M. (Remane ne-consolata, pentru-cà presentii de nou o tractara cu „taci tu draga“ fora a-i díce cineva dómna.

Siaruti'a (de o parte:) Neci pone aci n'a fostu bine, dar' acum'a e si mai reu, si Dumnedieu scie ce va mai fi inca, Dómne fii cu noi si cu cas'a acést'a! (si-face cruce) apoi ce sà facu eu, déca crestinii mi dícu mie „dómna“ si ei „jupánésa“? Dieu, Dieu, óre pentru ce nu mi-a fostu mie dat'a sà fiu „dómna;“ eu nu asi plange in veci.

ÓUE ROSII.

Fiindu-cà adi sunt Pascele
Noi tienemu datinele,
Dupa cum tieneau stramosii,
Si 'npartímu noi óue rosii.

La baeti si copilitie
Cu clabàtiu si cu catrintie, —
Fiindu-cà sunt nevinovati
Si la relé ne-dedati, —
Li damu noi cu-a nóstra mana
Óue rosii de gaina.

Cocóneloru cultivate,
Madameloru delicate,
Cari-su totu inmanusiate
Si cu pepturi desbracate,
Fiindu-cà ele pre-aloru fetie
Cam cu grosulu punu rosietie,
Si tramitemu pr'in Martinu
Óue rosii cu carminu.

ÉR' la babe si la mosi,
Fiindu-cà-su toti cu dintii scosi,
Óue tari déca-arú mancá,
Me temu cà se voru necá,
Deci mai bine li damu noi
Óue rosii d'ale moi.

Romaniloru deachisti,
Scii celoru cari-su pistriti,
Ca sà sémene cu ei,
Tramitemu si-acestoru smei,
Sà le 'nparte brat'a Giurca
Óue rosii dar' de ciurca.

Dameloru amorisate,
Vete mari, séu maritate,
Care vérsa totu suspine,
Candu amantulu nu li vine,
Sciu cà voru fi multiumite,
Déca loru inca-omu tramite
Pentru-amantii loru cei scumpi
Óue rosii de golumbi.

Gavaleriului scii care
Te provóca-a duelare,
Dar' de díci cumcà „priimescu,“
Ei delocu fug'a-o tulescu,
Vedi acestor'a eroi
Inca li-omu tramite noi,
Si-apoi chiaru pr'in mosiulu Stanu,
Óue rosii de curcanu,

„Providentiei“ mari d'in Pesce,
Care-atát'a se ostenesce
Pre romani de- ai intrigá
Cum i cere poft'a sa,
Deci si noi venimu cam iut',
Ca sà-i damu alu nostu tributú;
Si chiaru asta-di l'amu cinstitu
C'unu ou rosiiu cam clocitu.

ÉR' lui Domnulu Priculiciu,
Celu cu capulu de ariciu,
Fiindu-cà elu alt'a nu face,
De càtu sbiéra si-apoi tace,
Cà-ci asiè e feliulu seu, —
Deci si-acestui natareu
Sà-i damu fiindu-cà nu ne musica
Ou rosiiu de gainusica.

Parintiloru episcopi
Si cinstitiloru nosti popi
De partid'a deachina,
A romaniloru satana,
Li damu — de si nu-su frumóse —
Óue de brósce tiestóse. . .

Domniloru de la potere,
Cei ce vreu sà-si faca-avere,
Celoru ce nu li pré pasa
De cei for' de punga grasa,
Ca ei sà se mai sporésca
Si grozavu sà se 'nmultiésca,
Dumniloru inca-omu tramite
Óue de cocosiu clocite. . .

La ai nostri renegati,
Scii celoru mai blastemati,
Ca nu cumva sà remana
Fore de vr'unu ou in mana,
Cà-ci sînguru se-arú superá
Cinste de nu-arú capetá, —
Deci li damu si loru adi frate
Óue rosii 'nveninate. . . , .

Domniloru solgabirei,
Cari d'in popi facu farisei,
Ca pre càrc'a loru sà póta
A-si face merite 'n data,

Vedi acestoru siarlatani
Damu óue d'orangutani. . .

Domniloru conducatori, —
Fiindu-cà-su fórte 'nzielatori
Si voiescu ca pre poporu
Sà-lu duca la mór'a loru,
Unde apoi sà riginésca
Pentru pung'a loru dracésca, —
Estoru li damu asta data
Óue de vulpe tarcata. . . .

Neci de dascalí nu-am uitatu,
Cà-ci ei se trudescu pr'in satu
Si cu-aloru intieleptiune
Pre la scóla facu minunc,
In càtu spunu pre legea mea,
Cà-ti vine sà fugi de ea . . . !
Deci damu si-astoru procopsiti
Óue de raci operiti. . . .

Dar' ah! cata ce pecatu,
Óuele ni se-au gatatu
Si noi inca mai avemu,
Si ministriloru sà damu,
Cà destulu ei se trudescu
Cu noi, de ne totu belescu,
Pentru care belitura

Le trantimu si loru in gura,
Numai dinsii sà poftésca,
Ou de ratia tatarésca. . . .

In sfersitu credemu cà-amu datu
Ori si cui ce-a meritatu,
Óue moi, si óue tari,
Numai óue de tientiari
N-amu potutu noi procurá
Pentru dod'a „Patri'a,"
Dar' credu cumcà ne-a scusá!

Vasiesiu.

A. si B.

A. Bietulu parintele Ros'a, de candu a venitu de
la Pest'a, numai are pace in casa cu preutés'a.

B. Pentru ce?

A. Pentru cà l'a pusu pecatele lui, sà spuna
preutesei: cà acolo a mancatu cu lingure de argintu, si
acum'a preutés'a si-a pusu in capu, cà si ea vre sà manance
cu de acelea; si apoi i-a spusu popii, cà nu numai dea-
chistu, dar' chiaru si drachistu sà se faca, ni mai lingurile
de argintu sà-i vina, cà-ci altu-cumu nu-e pace in casa.

B. Seraculu de elu popa, cumu o sà-lu duca nacji
macii.

Meliti'a Redactiunei.

„Cum stam adí?“ Ren, dar' eu poesi'a bine; deci in tipariu vine

F r a n c i a .

(Continuarea ilustratiunei aparute in nrulu 13 de anulu 1871.)

„Dela mórte la — inviere!“ . . . .